

Bilaga 3 – berörda lagrum

Det finns inget samlat lagrum för dagvattenhantering, utan hanteringen regleras av ett antal olika lagar och bestämmelser. Nedan presenterar vi en sammanfattning av de mest betydande lagarna. Utöver dessa påverkar även följande lagar och bestämmelser dagvattenhanteringen men i mindre omfattning: Jordabalken, Anläggningslagen, Väglagen och Fastighetsbildningslagen.

Plan- och bygglagen (2010:900)

I Plan- och bygglagen (PBL) finns bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande.

Bestämmelserna syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktig hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer. (1 kap. 1 § PBL)

I lagen regleras inte hanteringen av dagvatten uttryckligen utan ingår som en del i lagens så kallade lämplighetsbedömning (2 kap 2 §). Där skrivs att all planläggning och lovgivning ska syfta till att mark- och vattenområden används till det ändamål som den är mest lämpad för.

Om en detaljplan upprättas ska kommunen redovisa att genomförandet av detaljplanen medför en lämplig dagvattenhantering. Länsstyrelsen kan med stöd av ingripandegrunderna i 11 kap 10 § pröva detaljplanens lämplighet. Om dagvattenhanteringen inte anses lämplig med avseende för människors hälsa eller att dagvattenhanteringen medför orimligt stora kostnader att anordna och driva, så kan detaljplanen upphävas.

Bebyggelse och byggnadsverk som för sin funktion kräver tillförsel av energi ska lokaliseras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till energiförsörjningen och energihushållningen.

Miljöbalken (1998:808)

Dagvatten finns med i flera av miljöbalkens kapitel och tillhörande förordningar. Hänsynsreglerna i 2 kapitlet miljöbalken är tillämplig på dagvattenhantering och på verksamheter som medför att dagvatten förorenas. Kunskap ska finnas och skyddsåtgärder vidtas när det finns risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Utsläpp av dagvatten som kan medföra en olägenhet är en miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. 1§ 1p. miljöbalken. Dagvatten kan även vara

ett avloppsvatten enligt 9 kap. 2 § miljöbalken i de fall det avleds för avvattning av mark inom detaljplan eller en begravningsplats. Utsläpp av ett sådant vatten omfattas då av särskilda krav och kan behöva anmälas enligt 13 § Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899).

Oavsett om det är ett avloppsvatten eller inte så omfattas den som är verksamhetsutövare av kraven på egenkontroll enligt 26 kap. 19 § miljöbalken.

Vattenförvaltning

För vatten som omfattas av vattenförvaltningen enligt EU:s vattendirektiv (Direktiv 2000/60/EG) finns miljökvalitetsnormer uppsatta. Detta för ekologisk status (kemiska, biologiska och morfologiska förhållanden) och kemisk status (vissa utpekade s.k. prio-ämnen). Normerna är bindande för kommuner och myndigheter och ska beaktas vid prövning och tillsyn.

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) styr kommunernas skyldighet att förse fastigheter med kommunala VA-tjänster och förhållandet mellan VA-huvudman och abonnent. Kommunen ska sköta dagvattenhanteringen om det för skyddet av människors hälsa eller miljön finns behov av en dagvattenhantering för fastigheter i ett större sammanhang.

Lagen reglerar även att VA-huvudmannen är skyldig att ersätta en fastighetsägare som har lidit skada på grund av brister i den allmänna VA-anläggningen. Det vill säga, uppstår det skador på en fastighet till följd av att kommunens ledningsnät inte klarat av att leda bort en viss mängd vatten så uppstår skadeståndsskyldighet. Rättspraxis har visat att kommunen uppfyllt sin skyldighet om denne avlett dagvatten motsvarande ett tiominuters tioårsregn.

Fastighetsägare anslutna till kommunalt dagvattensystem får inte tillföra dagvattnet ämnen som medför att dagvattnets karaktär förändras så att det kan orsaka skada på VA-anläggningen (ledning, pumpar och andra anordningar) eller medföra en extra kostnad för VA-huvudmannen, t.ex. genom att VA-huvudmannen behöver rena dagvattnet till följd av en fastighetsägares eller verksamhetsutövers utsläpp till dagvattennätet.

Fastighetsägare får inte avleda dag- och dränvatten till spillvattennätet om fastigheten inte specifikt blivit tilldelad en kombinerad anslutning för spillvatten och dagvatten. När kommunen anvisat en särskild dagvattenanslutning ska dessa kombinerade ledningar separeras. I nya områden anläggs alltid separata ledningar för dagvatten och spillvatten.

LAV reglerar även hur kommunens taxa ska utformas och därmed vilken kostnad en fastighetsägare ska påföras för de kommunala dagvattentjänsterna.

ABVA

ABVA är de allmänna bestämmelserna för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen och VA-huvudmannens regler för hur den allmänna va-anläggningen får nyttjas. ABVA är antagen av kommunfullmäktige och abonnenter är skyldiga att följa ABVA.